

KONCERT U VAŠEM STANU

Piše:
Dušan Dragović

Kvadrofonska zvučnica Ortofon SL 15 Q

Evo konačno i poslijednje iz serije »Ortofonovih« zvučnica — SL 15 Q, konstruirane za kvadrofonske poloče, koja je prije tri mjeseca u Kopenhagenu s mnogo pomoga prikazana svjetskom timu H-Fi štampe. Naziv SL 15 Q pokazuje da Ortofon nije digao ruke od tehnike pokretnog kalema svuda u svijetu i da je prisutne serije SL 15, čak ni nakon uvođenja usavršenog principa »promjenljivog magnetnog řeta« u novoj seriji M 15. No, po svemu sudeći, zahtjevi jednog od načina rezanja kvadrofonskih poloča, tzv. »discrete«, CD-4 sistema, tiču se mnogo više ansambla igle negoli sistema zvučnice. Zato, osnovnom zahtjevu CD-4 sistema, da zvučnica ima linearan frekventni opseg od 20 do 50.000 Hz, »Ortofon« i izlazi u susret razvijajući nov ansambl igle, a ne neki nov tip zvučnice. To je i razumljivo, jer su sada glavni problemi a) daleko vibrantnija kretanje igle u brazdi kvadro-poloče i b) povećan sistem rezonancije.

Prvo, kretanje igle u brazdi učinjeno je mnogo fleksibilnijim, zahvaljujući biełipsoidnoj »shibata« igli, koju »Ortofon« opisuje kao iglu s povećanom kontaktom površinom u vertikalnom pravcu. Drugo, rezonancija sistema podignuta je smanjenjem mase igle na 0,7 mg. A, kako je kontaktna površina između igle i zidova brazde na ploči povećana, to se efektivna komplijansa smanjuje. Čime se zapravo postiže podizanje rezonancije. U stvari, vlastita rezonancija zvučnice mora sada biti znatno viša da ne bi »uletjela« u tako širok rang — od 20 do 50.000 Hz.

No, ne treba ni pomisliti — ističu s tradicionalnim ponosom inženjeri »Ortofona« — da je nova zvučnica SL 15 Q konstruirana isključivo za

reproduciju 4-kanalnih ploča CD-4 sistema. Jednostavno, nova zvučnica SL 15 Q univerzalnog je Hi-Fi tipa za sve moguće vrste ploča, a samo jedna nena performance — u-dvostručen frekventni opseg od 20 do 50.000 Hz — dokazuje da se može upotrijebiti i za »discrete«, CD-4 ploče. Naši redovni čitaoci već znaju da preostala dva sistema kvadrofonije, SQ i QS, upotrebljavaju konvencionalne stereo-poloče. Što je velika praktična korist od povećane kontaktne površine između igle i zidova brazde. Zato nemojte nasledati nestročnim alarmantnim zanovijetanjima da »shibata« igla brže ošteće ploče. Naprotiv!

Ta sjetite se da smo dokazali kako pri istoj gazoni sili ona vrši 4 do 5 puta manji pritisak nego li elipsoidna igla. Ono što te u prošlom broju rečeno o fono-kabelima koji spajaju zvučnicu s pojčalom i ovde je aktualno. Sjećate se da je kabel manje kapacitivnosti — 100 pF, sl-a-

ra. Ali, o tome kasnije! Ovo tek toliko da nas netko ne uhvati za riječ kad kažemo da se SL 15 Q može upotrijebiti i u manje ambicioznim ručkama.

I, još nešto, vjerojatno najzanimljivije za sve diskofile! Biełipsoidna »shibata« igla ne samo što smanjuje izobličenje zvuka nego i mnogo manje ošteće konvencionalne stereo-poloče. Što je velika praktična korist od povećane kontaktne površine između igle i zidova brazde. Zato nemojte nasledati nestročnim alarmantnim zanovijetanjima da »shibata« igla brže ošteće ploče. Naprotiv!

Ta sjetite se da smo dokazali kako pri istoj gazoni sili ona vrši 4 do 5 puta manji pritisak nego li elipsoidna igla.

Ono što te u prošlom broju rečeno o fono-kabelima koji spajaju zvučnicu s pojčalom i ovde je aktualno. Sjećate se da je kabel manje kapacitivnosti — 100 pF, sl-a-

bio jačost signala u frekventnom segmentu od 8 do 10 kHz 2dB, ali je područje još viših tonova, od 10 do 20 kHz, reproducirao linearno. Kabel veće kapacitivnosti — 400 pF, popravlja linearnost do 10 kHz, ali za to nivo signalu iznad te točke nagle i strmo pada. Jasno je, dakle, da zvučnica SL 15 Q, koja treba da »radi« čak i do nezamislivih 50 kHz, mora s pojčalom biti povezana kabelom kapacitivnog otpora nikako ne većeg od 100 pF.

Prva slušna impresija — uz upotrebu »National Panasonic« demodulatora za CD-4, kvadro-ploče — otkriva bitno povećanje stereo-separacije kanala i relaksirajuće smanjenje šum ploče. Međutim, teško je donijeti definitivne sudove, jer sam kvadrofonski sistem »discrete«, CD-4, još zvuči inferiornije od najviših standarda konvencionalne stereofonije. Razumije se, što se tiče zvučnice SL 15 Q, ona je dokazala, bez obzira na cijenu koja još nije objavljena, da sada zauzima vodeće mjesto među »Ortofonovim« zvučnicama.

Ortofon SL 15 Q